

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)
XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

Tanonc-védelem.

(sc.) Uram, uram! Pausch Rafael uram!
Szállók az urhoz!

Mert kihez is szállnék az az szólnék máshoz, ha nem Önhez, a ki az iparostanonc iskola igazgatásában annyi szeretettel és odaadással vezet és tanítja azokat a „társadalmon kívül álló“ tanoncokat, a kiknek jól felfogott érdekében most egyet-mást elmondani akarok. Hiszen épen az Ön értesítőben foglalt évi jelentéséből olvastam ki azt a sok komoly és lelkes embernek felfogásával egyező erős véleményét, hogy a magyar iparostanoncok intelligenciájának s vallás-erkölcsi felfogásának emelése és erősítése körül még nagyon sok a teendő.

Igaza van ennek. Ezek a szegény gyermekek csakugyan a társadalmon kívül állanak. Ide állítják őket legnagyobb részét első sorban a szülők, azután a mesterek, a kiknek műhelyébe kerülnek s végre azok, a kiknek hivatásuknál, anyagi és szellemi tehetségeiknél fogva velük kötelességszerűleg foglalkozniok kell vagy kellene

Hogyan is kerül nálunk egy gyermek az iparos-műhelybe? Isten — a ki bölcsen különféle képen osztotta el a tehetségeket — nem adta meg neki a tanulásnak

tehetségét. Az a szegény gyermek iskolába jár, de nem bír boldogulni, ha erejét akárhogy megfeszíti is Bizonyítványában elégtelenekeket visz haza, a hol már várja a szomorú jutalom, az apai ultimátum, mely ellen nincs föllebezés: „No megállj adta lusta kölyke! Nem tanulsz? Jó; inasnak adlak! Szólj; mi akarsz lenni?“

A gyermek talán ütlegeteket is kap s szepegő remegéssel mondja ki egy mesterségnek, ipáragnak a nevét azzal a lelkebe férköző, de onnan talán soha ki nem törlődő gyászos gondolattal, hogy neki büntetésből kell iparosnak lennie.

Igy indul el a legtöbb gyermek a keserves életküzdelmek útjára. Nem szárnyakat kapott a röptésre, nem lelkesedő szeretetet oltottak szívébe ipar iránt, de békóba verték a lelkét s homlokára süttették azt a megszegyenítő bélyeget, hogy ő büntetésből tanonc. Egyszóval, a mint Ön uram oly találóan mondja, kiléptették a becsületes, tisztességes társadalom bástyafalainak köréből. És a kinek érző szíve van s bele tudja magát képzelni egy ilyen gyermeknek lelki állapotába, lehetetlen, hogy ne érezze, hogy az ilyen tanonc, bárhova kerül is, csak robotmunkát fog végezni. Akár a gyalupadnál dolgozik, akár a cipészesség vagy csizmadiaság törpe triposzán ül, akár a pudli mögött szorgos-

kodik — a megpróbáltatások, az előre nem sejtett, de mindig bőven kínálkozó nehézségek lelket nyugtató perceiben folyton kínozni fogja az önvád: „Te akartad. Ha tanultál volna, mint mások, most „úr“ lehetnél, mint mások. Nem tetted, hát ide kerültél s most szolgálja, lenézett, keserves munkában verejtékező szolgálja vagy másoknak.“

Csoda-e, ha ilyen gyermeknek természetes vidámsága rakoncátlanokodással durvul, ha mindig az illetlenségek határmezsgyéjét keresi, ha kárörvendő mulatsággal szeret kellemtelenséget okozni azoknak, a kiknél kisebbnek közönségesebbnek érzi magát Csoda-e, ha rendetlenül jár a tanonciskolába, ha kibujni igyekszik ott a komoly munka alól, ha lelkének nemesebb képzésén nem fáradozik s ha három vagy négy év után ki nem alakított lélekkel, törpe életfelfogással, úgyszólván miveletlenül szabadul föl a segédeknek sokszor éretlenül fiatal szinte gyerekes sorába.

Nem így van-e a dolog Uram! Nekem komoly meggyőződés, hogy igenis így van.

Hanem hát — szólhatnak némelyek — nemcsak így kerülnek a gyermekek az iparos-műhelybe. Sokat a szegénység, a család szűkös anyagi helyzete, másokat a hivatás vonzalma visz az ipari pályára.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Ünnepi vers

a „Gyulafehérvári Központi Oltárégyet“ zászlószentelési ünnepére.

Köszöntelek, te tiszta, drága ünnep,
Hit, szeretet, imádás ünnepe!
Köszöntelek Krisztusnak lobogója,
Melyet hitünk ma itt fölszentel.
Szóben sohaj, szemekben könnyek árja
És minden ajkon lelkes, hő ima
Jézus Szívéhez s benne egyesülve,
Nincs ennél szebb, szebb harmónia!

Miként a lélecn éj sötét nyomában
Kigyul a hajnal fényes bibora
S kalásztigéző, kincselő mcsyén
A gazda újra vígan szánt tova;
Az elvetett mag mindentűlt kizsendül,
Susog a lomb, ragyog a fényzőzön...
Ugy kél szíviünkben szebb jövő reménye,
Te drága ünnep, rég várt jöttödn!

S látom, hol egykor Jézus szent hitéért
Az ősi vénnek bő palakja folyt,
Hol palota és nádtetőji kinyhó
Megannyi hőnek szent bölcsője volt:
Erdélynek szép virágyin újra látom,
Hogy fényesebben kél a régi nap
S emberszívekben Krisztus szent szerelm
Munkálkodóbb lesz s egyre bátorabb.

Szeni Irgalom, te újra sorra járod
Szegények, árúk, özvegyek lakát;

Te, Szeretet a szenvedések ágyán
Vigasztalás hinted enyhe balszámát;
Hitetlenek közt, kényegők sorában
A hitnek látom sok, sok angyalát
S a kit felejtél: Krisztushoz tér meg,
Hitében egy lesz s boldog sok család.

S hol elhagyatva állott annyi templom,
Koldusszegényen Isten hajlaka —
Női szívnek méhszorgalma szárnyán
Ma már a munka is betér oda.
És újra fényben, díszben áll az oltár,
A hol Te, Jézus érellünk lakol
S vigasztalást lel ékes trónusodnál,
Ki hittel hozzád elzarándokol...

Zászlód alatt, kib áll ma összejöttünk,
Reánk is áraszd szent áldásodat
S kik nevedért dolgozni, tenni készek —
Szolgádat szívembe befogadd!
Segíts, vezess! Ha csüggedtünk, vigasztalj!
Legyen erős hívőid láborá
S a boldogság, a tiszta üdv sugára
Erdély egéről nem hull el soha!

Saemlér Ferenc.

Gyermekszínház.

François Coppée után franciából.

A Pó folyó mellett, mult februárban történt,
hogy oly betegség lepett meg egyszerre, melynek utókövetkezményeit maig is érzem.
Ah! sokáig nem felejtém el azt a szobát, melyet a „Franciország“ szállóban bérletem ak-

kor magamnak, hol annyi örömet találtam a Pyrenei hegyek elragadó panorámájában, melyre ablakaim néztek, hol azonban néhány nap után ott dideregtem ágyamon, fogycogva, hideg verejtékek ösztönözve, érezve, mint reszketnek lábaim égő kezeim a betegülő apaca szeretetteljes kezei között, ki megindultan állott ágyam oldalán. Igen, borzalom fog el most is, ha visszagondolok a virágcsokrokra, melyek szobám kárpitjára valának festve. Ugy tüntek fel akkor előttem, mintha öreg, római katonák lennének, sissakjaik alól marcona tekintettel néznek rám, fölémelve félig nehéz szempilláikat, komoran meresztik reám bágyadt szemeket.

A hajnal, főképp álmatlanul törtött éjszakám után, különösen hívős vala.

„Kedves testvér, hány óra van?“

— „Most ütötte a hét órát uram!“

Dornetteje szárnyai megrezdültek a nagy karosszék mélyén, hol a kedves testvér kissé szundikált. „Már világosnak kell lenni“, mondá. Fölkelt s jóságos tekintetével végig nézett rajtam, miből annyi őszinte részvét sugárzott elő, de a mely nekem akkor oly rosszul esett. Azután az ablakhoz ment — sajátságos fehér tünemény az éjjeli lámpa világánál — és hirtelen felhúta az ablakfüggönyt. A kődös reggel glomszínű fellegei között itt-ott egy havas folt tűnt fel a hegy oldalán, az ég mintha szennyes gyapjús zsákokkal lett volna behintve.

Nem, soha sem felejtém el aggodalmaimat, szorongásaimat, melyek elfogtak reggelenként, midőn fölébredtem ezen lakásban, hová a véletlen hozott, annyira távol azoktól, kiket szerettem.

Mai lapunk 6 oldal.

Ezek talán csak nem járnak úgy, mint azok, kikről fentebb szólt a szomorú ének?

Érik a barack s nemsokára kosarakba szedik a mosolygó, kívánatos gyümölcsöt. De vigyázni kell. Ha a kosarakba szedett gyümölcsök tömegében csak egy is férges vagy ütődött, meg fog rohadni s ha elővigyázatosak nem vagyunk, utána romlik és rohad a többi gyümölcs is, lásék bár még oly egészségesnek.

Ime, nagyobb százalékban azoknak sorsa, a kik jóakaratu elszántsággal s a hivatás vonalmával lesznek tanoncokká. Mennyi jóakaratu, mennyi becstületes szándék, mennyi őszinte és lelkes munkakedv veszett el már s lett semmivé a gonosz példák, a közönséges és könnyelmű környezet örvényében? Ön uram, a ki a gyermeki lelkek becstületes kialakításában fárads, tudhatja ezt jól. De akkor azt is tudja, hogy a míg lesznek iparosműhelyek (sajnos, hogy nagy számmal vannak), a hol a jóakaratu tanonc romlatlan lelkének nap-nap után a káromkodások, a trágárságok, léha életfelfogás, az ok nélküli durva bánásmód iszapos vizében kell megfürödni; a míg lesznek mesterek, a kik ugyszólván enerválják a gyöngye gyermekeket, azoknak lelkével mit sem törődnek s könnyelműen megvárják, a míg tanonczaiikat rendőri asszisztencia a vízi erőszakkal az iskolába: mindaddig nagyon de nagyon sok derék és becstületes tanoncot fogunk elveszíteni a magyar ipar s ezzel a magyar társadalom és haza kárára.

És hogy rámutassak a harmadik okra is: Ha szomorú és szegény a magyar iparostanoncok mai állapota, ha nagyrészt még a társadalom kebelén kívül lézengenek, nagy oka ennek az a büszke magyar társadalom, mely eddig a szegény iparostanoncot szívére ölelni szükkeblően nem akarta. Mert hiába tagadjuk. A helyzet, mely hála Istennek már javul, eddig az volt, hogy a magyar társadalom sokkal kisebbnek, sok-

kal szurtosabbnak, sokkal rosszabbnak látta a magyar iparostanoncot, hogysen annak lelkével, tehetségeinek, jó és nemes érzéseinek fejlesztésével és megszilárdításával, intelligenciájának emelésével keresztény szeretettel, anyagi és szellemi tehetségének bőséges áldozatával érdeme szerint törődött volna.

Igy vezetett a tanonc utja eddig a pusztákön keresztül s ha eltikkadt, elsorvadt, utközben elveszett, azért történt, mert szépért, jóért szomjazó lelkét nem a szeretet, a keresztény szeretet üde forrászavével, hanem a kegyelmes leereszkedés keserü csöppjeivel táplálták.

A ki valaha külföldön járt, tudhatja, az intelligenciájának és jólétének kicsoda magas fokán áll ott az iparososztály. Nemzetének gerincoszlopa s élén áll vagy legalább a leghathatósabb segítője s előbbrevívója minden hazafias és kulturális mozgalomnak. Honnan ez? Onnan, hogy ott a tanonc sohasem állt a társadalmon kívül, sőt ellenkezőleg éppen a társadalom szerető ölében, erős karjain, testvéri vagy inkább atyai gondoskodásának jótékony melegében növekedett segéddé s azután mesterré.

Mi következik ebből? Az Uram, a mit oly találon fejtett ki az Ön értesítőjének értekezője, hogy nálunk is nem fogjuk soha az iparososztály intelligenciáját fölemelhetni a társadalom hathatós segítségével, közreműködése nélkül.

Lám Budapestnek és Kolozsvárnak keresztény társadalma már tudatára ébredt e téren való kötelességeinek. Tanoncvédő-egyesületek alakultak s tanoncotthonok keletkeztek, a hol áldozatos emberek anyagi segítsége s szellemi vezetése mellett lépeget be újra az a mindenkitől elhagyott tanonc oda, a honnan eddig száműzve volt, a társadalom kebelébe. Ujra szeretet és gondosság környezi, mely lelkébe csöppögteti az imádságnak, a jó életnek. a takarékos és erkölcsös maga-

viseletnek nagybecsülését. — Oktatást nyer és könyveket kap, a melyekből mind csak azt tanulja, hogy bárhol, bármiféle egyszerű és nehéz munkával keresi is a kenyerét, csak becstületes, józanul cselekedje s olyan ember, annyit ér, mint más, a ki talán a méltóság legmagasabb polcán büszkélkedik. Vasárnaponként templomba viszik, hitoktatásban részesül, jó társaknak példaadó körében mulat, játszik, sakkozik, olvasgat, énekel, muzsikál s az Otthon nyilvános ünnepélyein szavallatával, előadásával, kis szindarabokban szereplésével mutatja be a közönségnek, szüleinek, mesterének szíve nemes érzéseit s lelke egyre fejlődő komolyabb tehetségeit.

A ki nem hiszi, kérdezzé meg Budapestnek vagy Kolozsvárnak keresztény iparostanoncmeisterit, a kik tanoncaikat az Otthonba küldik: mind azt fogja mondani, hogy mióta tanoncai az Otthonba járnak, komolyabbak, szorgalmasabbak, engedelmesebbek, az utcán tisztességesebbek s minden tekintetben őszintén becstületesebbek.

Csodálkozhatunk-e, ha a mozgalomnak hullámgyűrűje egyre nagyobb köröket ír le; ha iparostanoncok, vagyonososztály és intelligencia egyesül erővel egyre fokozottabb szeretettel öleli szívére az iparos tanoncoknak nagyobb és nagyobb csoportjait. Hiszen a szocializmusnak vadul és esztelenül romboló áradatával szemben ezekben a komoly, becstületesen élő, értelmi és erkölcsi intelligenciájukban egyre erősödő fiukban látják és kell látniok a jövődőknek azt a testben-lélekben erős iparososztályát, mely a magyar ipart nemcsak emeli, de a maga boldogságán munkálva azt minden bomlasztó külhatás ellen a magyar haza javára hathatósan meg is védelmezi.

Uram, Uram! Pausch Rafael Uram! Mikor azt látom s Ön is azt látja, hogy Fejérvártot éppen ebben a tekintetben ér-

De ez mégsem a legszomorúbb emlék azok között, a melyeket el akartam beszélni.

Két hó mult el lázam első fellépte óta. Az orvos vágó kése megmentett — az újabb esztig. Még mindig ágyban vagyok, nagyon gyenge, de sokkal nyugodtabb, legkisebb fájdalom nélkül. A római katonák visszataszító alakjai a fal kárpitpírpírajain virágsokrokká változtak ismét. Délután van. Az idő szép, Bearn hegység felől lágy szellő fuvall, miért is kinyitathatom ablakom. A könyvről, melyet vánszoros csúcán olvastam, felemeltem egy pillanatra szememet, hogy bámuljam a Pyrencei hegyláncolatot, Usan hegységet, melynek távoli ormai, gyöngyös lilaszínre festve kiemelkedtek az ég hűvös azurjában. Mily nyugalom! A sétáló beszélgetései felzavarva egy-egy érthetetlen kiáltás által, felhalasztottak szobámba, úgy szintén a gyermekek vidám csevegései, kik ott játszottak a széles utcán, a szálloda előtt. A domnikánus nővér még mindig ott ül ágyam mellett, de nem zavarom többé, nem vonom el minden pillanatban imáitól.

A külső zaj közé egyszerre egy repedt csengettyű hangja vegyült, melyet valaki erősen rázott.

Ah! Szeraph nővér négy óra van, a bábuzsinházban mindjárt megkezdik az előadást.

Most már jóbarátok vagyunk ketten, Szeraph nővér és én. Kiváló nőszemély, valóban maga a megtestesült ájtatosság, korát nem ismerem — legalább negyven éves — szépeket sem mondható, fehér főkötője alatt arcán igen megálszik az idő, mindazáltal teli kellemmel és méltósággal viseli szerzetesi ruháját. Benne minden szeretetreméltó, tekintete, mozdulatai, szavai da-

cára annak, hogy tájkiejtéssel beszél. Eleinte, betegsémem kezdetén, feltűnő hallgatag vala, azután bizalmat keltem benne, ő most elbeszél nekem s nem is gyantija, mily csodálatra keltő az ő önfeledlőzése, soha nem változó, állandóan egyforma szeretetreméltósága.

Mily távol vannak a mi beszélgetéscinktől az „éles csipkelődések“, rosszakaratu megjegyzések, melyek a nagyvárosi társalgásban oly ott-honosak: a távollevő barát kisebbitése a jobaráttal, a jelen nem levő nő megszólása a többiek által! Szabad így szólnom? Éppen nem irigyellek benneteket, kik kellemesen, de mérgezett lélekkel szórakoztok! Engem, hogy elűzzem a lábadozás unalmas óráit, teljesen kielégítenek azon apró történetek, melyeket a jó nővér beszél el, hol másról nincs szó, mint jámbor vallási gyakorlatokról, a betegeknek nyújtott gondosságról, ebből származó örömeiről, fájdalomairól. Vidám kacagásra keltettek szűró élcei a szalonnak, de mennyivel több kellem, mily édes nyugalom vonul végig olyan előadásokon, melyek egyszerű, de tiszta lélekből erednek.

Tehát egyike mulatságainknak — és a jelen pillanatban nincs más — az, midőn a bábuzsinház tulajdonosa rekedt hangján kiabálni kezd, látom, amint a nővér olvasóját zsebébe teszi, sietve megcsókol egy megáldott érmet, azután az ablak függönye mellé vonulva, élvezettel merül el a játék szemléltetésébe.

Bizonyára ez az egész, mit a szegény nővér ismert az életből s mindenesetre nem is fog ismerni többet, mit a mit itt a bábuzsinházban látott. A jámbor leány lelke azonban csak épp oly naiv, mint a gyermeki hallgatóságé, kik a

bábuzsinház körül összegyűlekedtek; pírul az örömtől, eltakarja néha kezével arcát, hogy elrejtse vidámságát... mégis, mégis kissé szerénytelenül merül el a látványosságba. Ime mint nevet a világtól elzárkózott apáca, nevet józitten, őszintén mindazon badarságok s kegyetlen dolgok felett, melyeket a kis lyoni bohóc előközött.

Ágyamról nem hallottam mást, mint a bábuzsinház kintornájának visító hangját, az öröm vad kitöréseit minden újabb csalafintaság fölött, a bot tompa ütéseit a bábuk fa fejéin, de tudtam a vad utcai mutatvány végét, mely ellenállhatatlanul magával ragadja nemcsak a padokon ülő ártatlan gyermek sereget, hanem a köztől hosszába álló bábész tömeget is.

Mert az ősi vadság nem tünik el soha. A bohóc mester neje szemére veti férjének, hogy csunya, részeges, erre a férj lerántja fejről botja végével annak fejkötőjét. A kapus megjelenik, kezébe a házber nyugtával, a bohóc mester, ki éppen hurcolja butorait az ablakon keresztül, hirtelen a fejére húz egy cserépdényt. A háztulajdonos közbelép, mire a bohóc mester elpáholja őt.

A csendőrség ott terem, a bohóc mester rögtön eltűnik a csendőrököt. Az emberi igazságszolgáltatás lehetetlen ezen latorral szemben.

Midőn a városi hivatalos személy megjelenik, keskeny peremű kalapjával, fekete hivatalos öltönyében, a bohóc mester irtalom nélkül leüti őt. Maga a személyes ördög sem mehetne semmire ezen vadságokat elköveti élénk hahótázás, kitörő helyeslés közepette, nagyokat fújtatva, vállait vonogatva, diadalmas nevetést bocsátva maga körül. Oh, a lator!

demlegesen semmi sem történt s mikor nyilvánvaló, hogy ezt a haza jövőjére annyira fontos ügyet áldozatos szeretet nélkül dűlőre vinni lehetetlen; akkor Ön-höz fordulok.

Sohasem beszéltem Önnel, talán nem is ismerjük egymást, de tudom azt, Értesítője is bizonyítja, hogy mennyi szeretettel viseli szíven a tanoncság érdekeit. Ugyanez a szeretet hevíti azt a tanítói és hitoktatói kart is, mely Önnel együtt dolgozik és fáradozik. A hol a szeretetnek ekkora ereje forr és izzik, ott előbb-utóbb virágzó életnek kell fakadnia.

Uram, indítsák meg Isten nevében a mozgalmat egy tanoncvédő-egyesület s tanonc-otthon érdekében. A statisztika szerint a városban levő 486 tanonc közül 465 keresztény s a túlnyomó szám: circa 400 katolikus. Ezeket a fiatal, alakításra alkalmas lelkeket az erőteljes vallás-erkölcsi érzésen alapuló intelligenciájára, elveszni hagyni lehetetlen. Van ennek a városnak egy krisztusi szeretetben gazdag, apostoli lélkű főpásztor, vannak lelkes, áldozatkész kanonokjai, papjai, vannak derék iparosmesterei, minden jó ügyet hathatósan támogató intelligenciája. Induljanak el hát Uram az evangéliumi szeretet lobogója alatt! Toborozzanak, kapacitáljanak; a jó emberek meg fogják Önöket érteni s a kinek mije van, áldozatul fogja hozni a jó ügy oltárára. Ne keserítse el Önöket a vád, a gúny, a rágalom, mely minden esetre fölűti majd a fejét. Hiszen a Legszentebbnék is, a míg jót cselekedvén a Golgotáig ért, ezek voltak legálhatatosabb kísérői. Ha nem csüggednek, de erős szeretettel kitartanak, el fogják ültethetni azt a mustármagot, a melyből a tanoncvédő-egyesület és tanonc-otthon egyedül egészséges talaján ki fog sarjodni a jó magyra nőni a keresztényi katolikus elveket valló, azok szerint élő intelligens magyar iparos-osztály árnyatadó, gyümöleshöz terebélyes fája.

Faxit Deus!

Mennyire megromlott az emberi szív, hogy ezen látványosság, mely minden rossz hajlamanak zárt kaput nyit, oly kitörő derűtségre kelt, oly elragadó lelki felvidulást eszközöl különösen ezen ártatlanokban — ezen gyermekekben, kik nem ismerik még a rosszat, Isten ezen szolgálójában, a mennyire csak lehetséges, közeledik ez erkölcsi tökélyhez,

Kedvetlenül intézek hozzá néhány kérdést, midőn Szeraph nővér — be lévén fejezve az előadás — elhagyja ablakmelletti helyét s ágyamhoz közeledik kissé zavartan.

„Mégis eivetemült egy ember az a bohóc mester!” mondá felingerülten. „Mily gaz mily lator!” . . . Eltűrhető dolog-e az, hogy ily hitványosságokkal mulattatták az ártatlan gyermekeket. Szégyenérzet fog el, hogy így elszórakoztam.

Annál inkább, kedves testvér — tevém hozzá, barátságosan ingerkedve — mennyire megfellekedett ön ima órájáról s elméltetéséről.

A nővér erre gyorsan leül, kezébe veszi olvasóját, könyvét s mélyen lehorgaszta fejét.

Szegény nővér! Egyszerre lelkiismeretbeli kérdést csinál a dologból, holnap valóni fogja magát a gyónatószekben . . . megnéztem a bábu színházat s gyönyörködtem benne.

Legyen nyugodt nővér. Bűne csak bocsánandó bűn. Mindazonáltal meglepetés volt reám nézve, midőn láttam, hogy ön, kinek élete a valódi hitélet, a tökéletes engedelmisség és jótékonyág gyakorlása, gyönyörködni tudott egy pillanatig is oly hitvány dologban, mely e vad ösztönnek szabad folyást enged, mely csakhamar kiemelkedik, midőn valaki többé már nem ura

UJDONSÁGOK.

— **József főherceg szemleútja.** József főherceg tegnap délután Braun vezérkari alezredessel pompás négyes fogatán Alcsutóráról városunkba hajtattott s látogatást tett a püspöki palotában, a hol a bejáratnál dr. Városvy Gyula megyés-püspök, Károly János e. püspök, valamint a káptalan tagjai, Zichy Jenő gróf orsz. képviselő és a megyés püspök udvari papjai fogadták a főherceget a ki, rövid felőrai társalgás után Zichy Jenő gróffal s Braun vezérkari alezredessel a vasúti állomásra hajtattott, a hol a tisztikar élén Rupperecht tábornok, dandárparancsnok tiszteletet s adta be jelentését a népszerű főparancsnoknak. A d. u. 6 órakor herobogó budapesti v. n. n. n. érkezett meg Klobucsár altábornagy a főherceg kíséretével, a kik a főherceggel együtt három fogaton a sárkeresztúri országúton Szent-ivánra mentek, hol ma és holnap Zichy Jenő gróf vendége a főherceg.

Az idén ugyanis a lovasság nagy gyakorlatai ma fejeződtek be Sár Aba és Sárkeresztúr környékén báró Csek honvéd lovassági felügyelő vezetés alatt. A gyakorlatok a legújabb hadi taktika szerint vezetettek s a fősúlyt arra fektették, hogy egy a tisztikar, mint a legénység egysegesen és szakszerűen kiképeztesék. Ez a gyakorlat is igazolta, hogy honvédlovasságunk kiképzésére sok gondot és szorgalmat fordítanak, úgy hogy a honvédszázr csapatok dacára a csekély békelelétszámunk a közös huszárezredekkel ugyancsak megmérkőzhetnek.

Az 1. és 3. honvéd lovasdandárt, illetőleg öt honvédhuszárezredet összpontosítottak ez alkalommal a jelzett környéken, mely összpontosítás igen tanulságos feladót gyakorlattal kezdődött — ez lévén a mai haremódor és fegyverzet mellett a lovasság legfontosabb szolgálata. Észak felől a budapesti 1. (Balla ezredes) és a váci 6. (Marchall ezredes) honvédszázr-

szenvédelyeinek, mely egyszersmind a legszönyöbűbb lázadásra, legvérgőzöbű kegyetlenségre képes.

Szegény nővér ön ártatlan tulajdonságában nevetet a bábuzsinház mutatványai felett, de bizonyos vagyok benne, hogy keservesen sirna egy más színház előtt, a társadalom szinképei előtt, melyet ön nem ismer, melynek szereplői sokkal képmutatásosabbak, de nem kevésbé gonoszak, nem kevésbé igazságtalanok. Nem a bot ütés, mivel eltávolítani törekednek valódi, vagy képzelt ellenségeiket, hanem sokkal álnokabb fegyverekkel; sokan közülök nem ártatlanok mások kintói, hóhérai lenni, hogy eleget tegyenek önzésöknek, féktelen gőgjüknek.

Minél tovább elmélkedem e felett, annál jobban meggyőződöm, hogy nem volt haszon nélkül ezen jámbor lény kötelességmulasztása, hogy megnézte azon torzképet s nevetett felette. Meg fogja bánni azt, meg fogja kétségbeesni buzgalmát, jobban fel fogja majd hivatásának szellemét, mely nem más, mint engeszteléstől szolgálni mások bűneit.

Mert bármit mondanak a nagy szellemek, sokkal magasasabb, fenségesebb a keresztény hit, mint bármely földi igazságszolgáltatás, mely ezt célozza, hogy a legártatlanabbak s legtisztábbak imái mérsékeljék Isten haragját, s engeszteléstől szolgáljanak Isten előtt a nemtelen beszédekért, a gaztettek s legnagyobb büntényekért.

Horváth Imre.

ezred egy lovaglőüteggyel nyomult dél felé Jámborffy ezredes, dandárparancsnok vezetésével. Dél felől jött a pápai 7. (Frohreich alezredes), a pécsi 8. (Eckensberger alezredes) és a varasdi 10. (Kiss örnagy) honvédszázrezred Rohr ezredes, dandárparancsnok vezetésével. A már említett környék kitűnő gyakorlati terep és a lovasság a harezgatorlatok iskoláztatására remekül használható.

József főherceg Klobucsár altábornaggyal ma tartott szemléte az öt magyar lovasezred felett, melyek egy lovassági haretéltel oldottak meg. Már dél felé járt az idő, midőn a két dandár szemben állt egymással s a kézi tusát megelőző roham mindkét fél részéről kitűnően sikerült Szép látvány volt a harminc lovas századot harci ténykedésben látni. József főherceg is elismerését fejezte ki az ezredek harezgatóssága, gyors és ügyes mozdulatai felett s a döntő roham után tartott tiszti megbeszélésen igen nagy katonai tapasztalatokra valló tanulságokban összegezte a látottakat.

E gyakorlatok befejeztével — mint már jeleztük — a két dandár tisztikara az abai határban holnap löversenyt rendez, melyet maga József főherceg is mint védnök meglekint.

— **Eljegyzés** Dr. Kiván Livius, az ipartestületi betegsegélyző orvosa f. hó 17-én jegyezte el rába-csanaki Molnár Lajos s neje sz. kenessei Knessy Eszter szép és kedves leányát, Málcsikát. A szívből kötött szent frigyhez öszintén kívánunk mi is tartós boldogságot.

— **Székelly Nándor sírmeleke.** A sóstói temetőben a múlt hó óta pihenő jóbarátunk, a keresztény és katolikus hírlapírás törhelen munkásának, Székelly Nándornak hamvai fölé szép emléket állított az édes anyának vigasztalereső szeretete. A tiszta fehér márvány obeliszket tegnap állították föl Havranek Antal jeles szobrászunk emberei. Az emlék homlokát az arany kereszt alatt az elhunytak jól sikerült arcképe díszíti: azután következik a felirat, mely így hangzik:

SZÉKELLY NÁNDOR

HÍRLAPIRÓ

AZ „ALKOTMÁNY” BELMUNKATÁRSÁ

TART. HONV. HADNAGY

SZÜL. 1871. DEC. 8.

MEGH. 1902. JUN. 6.

A KRISZTÉNY MAGYAROR-ZÁG ELVEIBŐL

ÉS JOGAIBŐL KÜZDÖTT ÖNZETLENÜL.

NYUGÓDJEK BEKÉBÉN!

Az emlék talapzatán a kesergő anya siratja el egyetlen fiát a következő kis versben:

Íde temetted minden kincsem.

Most olyan árva szegény lelkem.

Nem maradt egyéb vigasztalás.

Egy reményem: a feltámadás!

Kesergő Anyád.

— **A Dunántúli kivándorlási kongresszus t. tagjaihoz.** Ó császári és királyi apostoli Felsőké kabinet irodája útján legkegyelmesebben meghagyni méltóztatott, hogy a Dunántúli országész kivándorlási kongresszusának hódoló üdvözléséért legmagasabb köszönetét a tisztelt kongresszusi tagoknak tudomásul juttassam. A kongresszus bevezetvén működését, a legfelsőbb, legkegyelmesebb megemlékezést a dunántúli hírlapok útján ezennel tisztelettel közlöm a kongresszus tagjaival. — Marienbad, 1902. július 15. — Ferenczy Ferenc s. k., Veszprém vármegye főispánja.

— **A csákvári róm. kath legényegylet 1902. évi július hó 20-án délután 4 órakor a csákvári Cecilia-egylet énekkarának közreműködésével a saját könyvtára javára a német kertek, alatti ligetben táncvigalmat rendez. Belépő-díj. személyenkint 80 fill., családonkint 1 k. 60 fill. Felületések köszönettel fogadtnak.**

— **Magyar nemzeti zászló Amerikában** Van Budapesten egy „Országos Nemzeti Szövetség”, mely alapszabályainak rendelkezése szerint a ki-vándorlás kérdésével foglalkozik. Ez a szövetség most arra vetette tekintetét, hogy az Amerikában nagy tömegekben élő honfitársainkat miként tarthatná meg magyarságukban a nemzeti együtt-
érzés megszakadt fonalát, hogy az idegen népek ájában nemzetünkre nézve el ne vesszenek. E gondolatból vezéreltetve az Amerikában élő ma-gyarság számára egy díszes nemzeti zászlónak alapítását és adományozását határozta el, melyet egy küldöttség fog elvinni Amerikába. A küldöt-tség Budapestről augusztus 17-én indul Bécsen keresztül Rotterdamba, uti 21-én száll hajóra és szeptember 1-én érkezik New-Yorkba, a hol 110 magyar egyesület fogadja. Itt az ünnepség 5 na-pig tart.

— **Szerencsétlen esés.** Csütörtökön délután 6 óra tájban lépésben haladt előre két kocsi ka-
vicscsal megrakva a Palotai-utcán végig. A Palo-tai-utca 52. számú ház mellett levő háznál Mikó József itatni akart s ezért ugrott le a kocsirol a mellette ülő *Lencsés József* Kertalja-utca 48. sz. alatti lakos, kocsis, még pedig oly szerencsétle-nül, hogy hó ruhája a keréküllő közé kevered-tett, elkapta a 16 éves legény lábát s a nélkül, hogy a kocsi rajta keresztül ment volna, a felső láb-szár-csontot eltörte. A szerencsétlenül járt legényt a Szent-György kórházba szállították s a törött lábát bekötötték.

— **József főherceg és a cigányok.** Mint la-punk más helyén megírtuk, *József főherceg* teg-nap d. u. 7 óra felé kísérte el egyt a kereszt-
uri uton ment Zichy Jenő gróf szentiváni birto-kára. Tudvalevőleg az ut mentén van a Lajos-telep, a nagy cigánytábor. Füstös cigányaink tel-
jes létszámban foglaltak állást az ut mentén s elhatározták, hogy telkes ovációkkal fogadják a főherceget, a kitől persze ilyen alkalmakkor várni szoktak valamit. Nagy volt azonban a meglepe-tésük, midőn az első kocsiiban *Simon Sándor* alkapitányt pillantották meg, a ki néhány tagle-jtéssel érthetően adta tudtokra, hogy ha meg mernek moccani, baj lesz. El is szomorodott a a fekete sereg s aggodalmas vakarózás mellett éltette a főherceget, *Simon* alkapitány pedig megel-gedettt mosolyfalv tekintett megfigyelmezett ked-
vence gárdijára. Cigányainak mint halljuk, nem hagyják megtörles nélkül a kapitányságnak drákkói szigorát, néhány betöréssel lopással zavar-ják meg a kapitányt éppen nem irigylendő nyári nyugalmát.

— **A vármegyei II-od irnokok.** Lassan-lassan letűnik a „Sanyaru Vendeké” korszaka. A dij-nok, napidíjas, diurnista elnevezés nem elégítheti ki a címekért áhítózó kezdő gigerlik ambícióját s a sárga cipő, vasalt nadrág, kemény kráglí, arany lánc s divatos fehér kalap mellett ugyancsak sérti az ember fülét a Toldy Miklós lovának ten-gődésére emlékeztető csunya szó: diurnista. Na-gyon helyesen cselekedett tehát a miniszterium, midőn mindenható hatalmával akként keresz-telt, hogy a vármegyei rendszeres díjnokok II-od irnokoknak neveztesseken. Előnyvel is jár ez nemcsak a fizetési előlegeknél, hanem a vasúti kedvezményes jegyek használatánál is. Ha ehhez kapnának a II-od irnokok egy kis fizetésjavítást is (nem úgy, mint a közelmúltban!), akkor talán némi megnyugvást keltené a miniszteri intézke-dés, mert hát mit ér a rang pénz nélkül?!

— **Lopások.** Czifra Istvánné és Németh Já-nosné sukorói asszonyok f. hó 15-én a mezőn foglalatokodtak, s ez alatt az ablakon át eddig ismeretlen tettesek a szobába hatoltak s ottan a szekrény felfesztése után Czifránától 74 korona s Némethnéétől 1 kor. 14 fillér készpénzt elloptak. — Borbély Juli gárdonyi cselédleány f. évi május hó 1-ig Mike József velencei mészárosnál szol-gált. Csak most jöttek rá, hogy a cseléd egy 6 korona értékű függőt elloptott s azt rokonának, Farkas Jánosénak adta. Farkasné ezt-tagadja, a cselédleány beismerésben van. — A csendőrök hosszas nyomozás után csak most jöttek rá, hogy a Polgárdin és környékén elkövetett lopá-sok tettesei: Ulrich Sándor polgárdi, Bákor Józsefné vár-palotai és Doma Józsefné kis-keszű lakosok. A csendőrség most az egyes esetek fel-derítésén fáradozik.

— **Tüzeset.** Most van a szezonja, épen azért nem is csodálkozunk, hogy állandó rovatot kell adnunk a vörös kakkas működésének. F. hó 15-én Ondód községben Nagy Gáspár ottani la-kos takarmánykészlete gyulladt meg s bár min-dent elkövettek a tűz elfojtására, az sehogyssem sikerül. A kár 300 korona, biztosítva nem volt.

— **Szülők figyelme!** Melegen ajánljuk a budapesti *Mária Kongregáció internatusát* mind-
azon szülők b. figyelmébe, kik gymnasiumba járó gyermekeiknek megbízható keresztény nevelést óhajtanak nyújtani. Harmadik éve, hogy az in-ternatus fennál s máris a keresztény társadalom mérvadó köreinek elismerését megnyerte. Az évi tartásdíj az egyenruházati költségen kívül 600 korona. Felvételre jelentkezni lehet a Mária kon-gregáció internatusának igazgatóságánál: Buda-pest, VII. Damjanich-u. 50. sz., mely kívánatra azonnal szolgál prospektussal.

— **Az üstökös és az időjárás.** Néhány nap előtt egy ujtonság jelent meg a lapokban, amelyre az olvasók kevés ügyet fordítottak, amely pedig megmagyarázza az elmúlt napok abnormis idő-járását. Egy óriási nagyságu üstökös oly közel vonult el a nap előtt, hogy az üstökösnek egész tömege szinte horzsolta a nap felületét, de min-den esetre oly közel került hozzá, hogy a nap-koronán átvonult. Ha már most figyelembe vessz-
szük, hogy az üstökös hőmérséklete körülbelül 150 fok a fagyponat alatt, ugy könnyen elképzel-hetjük, hogy egy nagyobb fajtájú üstökös, amely-nek farka körülbelül néhány millió kilométerre terjed, a nap térszomszédságába érve, jelentéke-nyen lehűtheti ezt a életet árszó tűzes golyót. Az üstökösnek a nap előtt való elvonulása több napig tartott s ez alatt az idő alatt nemcsak hogy elfogta tőlünk a napsugarakat, hanem tetemesen le is hűtötte azokat. Alapos reményünk lehet rá, hogy most már megszabadulunk ettől a kelle-metlen időjárástól, miután a szóbanforgó üstö-kös már eltávozott a nap mellől s így remélhető, hogy a napsugarak most már állandóan teljes erővel és nem lehitve fognak hozzánk érkezni.

— **A mi sok, az már sok!** Ez alkalommal elhallgatjuk *Varga* (Rücskös) Rozalinda nemes művészetét a pálinkaivásban, csak annyit jegy-zünk meg, hogy ez a teljesen elzülőit perháda nap-nap után teljes ittas állapotban botorkál a Háltéren, majd a Sztegyény-Marich-utcán a jobb érzésű közönség nem kis megbotránkoztatására. Sőt a napokban nagy publikum hahotája mellett ölelte-csókolta a Háltér általánosán ismert lisztes számarát, mely végre is megúnta a szerelmi vallomást, hátulsó részének gyengéd legyintésével adta tudtára udvarlójának, hogy a pálinka-göz-nek nem barátja s tovább nem hajlandó hall-gatni a perháda szerelmi ömlengéseit. E pillan-tan Rozalinda elvesztvén — egyébként sem biz-tos alapon nyugvó — testének irányítást, a járda kövezetét illette csókjával s kegyetlen lsten-ká-romlás közepette vettét véget a szerelmi idillnek. Ha már ez a szerencsétlen teremtés mindennap megfelelkezik magáról, talán jó volna huzama-sabb ideig tartó emlékedésük örökké birni a ki-józanodásra. Erre talán a rendőrségi zárka volna legalkalmasabb!

Pete Gyula fényképészeti műtermébe egy tanuló felvételik.

Egy-két középiskolai tanuló a jövő is-kolai évre egy róm. kath. hivatalnok család-nál teljes ellátásra elfogadtatja.

Iskolai Értesítők.

Folytatás.)

7. Kereskedelmi iskola.

Az iskola teljes címe: „A székesfehérvári kereskedelmi társulat által fenntartott és államilag segélyezett felső kereskedelmi iskola és kereskedő-tanonc iskola.” Az intézet tehát két részre áll: a tulajdonképeni kereskedelmi iskolából és a ke-reskedő-tanoncokat képző iskolából. Az Értesítőt, amely az intézet életének 34-ik évéről számol be, dr. *Faludi Miksa* igazgató szerkesztette. A programm-értekezést *Kunos Gyula* írta s „A testgyakorlás és helye a felső kereskedelmi iskolában” címmel

mond el igazán praktikus s megszívlelendő dol-gokat a testgyakorlásról s annak rendszeres és észszerű alkalmazásáról.

Az igazgatói jelentés mindenekelőtt öröm-mel konstalálja, hogy a tanulók létszáma az előző évhez képest 16-tal növekedett s hogy a közok-tatásügyi kormány egy rendelettel az eddigi 3 idő-szak helyett 2 félévre osztotta a szorgalmi időt, a minek folytán a tanári kar sokkal behatóbban foglalkozhatott az egyes tanulókkal s így a tanít-ás eredménye is kedvezőbb volt, mint előző években az első időszak után. Dr. *Schack Béla* főigazgató két napig látogatta az intézetet. — A tanári kar e tanévben is tett kiképzett ifjainak alkalmaztatása érdekében hathatósabb lépéseket. Az igazgató bizottság tagjai ugyan eddig is szí-
vesen bocsajtották rendelkezésre befolyásukat és széleskörű összekötéseiket, ha ezáltal egyik másik érdemes, jó tanulóknak, kinek magának nem volt módjában állást szerezni, hasznára lehettek. De most hivatalosan is tett az igazgató-bizottság ilyen intézkedést. Ugyanis nemcsak körlevelet bo-csajtott ki a hazai pénzüzetekhez és nagyobb kereskedelmi cégekhez: hanem egyes tanulók ér-dekében külön is irt leveleket a budapesti leg-nagyobb pénzüzetek igazgatóihoz. — Igen szé-pen, a hála és elismerés szivből fakadó őszinte szavaival emlékezik meg az Értesítő dr. *Szabaly* József ügyvédől, ki az iskolánál 18 éven át mint a közgazdasági ismeretek tanára működött s most torokbaja miatt vált meg az intézettől. Az iskola-fentartó testület hálaólv az igazgató-bizottság tisz-teleti tagjául választotta, ezzel jutalmazván meg azon áldásos munkásságot, melyet a kereskedelmi társulat érdekében 20 éven át kifejtett. — Az ifjuság hazafias érzésének emelése végett az in-tézet alkalmas napokon iskolai ünnepélyeket ren-dezett; november 19-én Erzsébet királynét gyá-szolta meg; október 6-án kegyelettel emlékezett meg a haza vértanúiról; december 1-jén Vörös-marty Mihályról; március hó 15-én a szabadság napjáról és április 11-én az 1848-diki törvények szentesítéséről. Mindezen ünnepélyekben az alkalmi ünnepi beszédet az igazgató mondotta. — Tan-díj elengedésben 23 tanuló részesült. Az elen-gedett összeg 1420 korona. Alapítványok után-3 tanuló 230 koronát kapott. — Az intézetet a kor-mány 10000, a város 3600, a fejmegyei takar-
képzénztár 200 s a székesfehérvári takarékpenztár 100 koronával segélyezte. — Az ifjuság a vegy-tani és áruismereti laboratoriumban kifejtett tevé-kenységen kívül meglátogatta s megszemlélte a helyi gyárakat, a promontori Hagenmacher-sörfőzöt, a budapesti Hungária-kénsav és műtrágya-gyárat, az országos képtár, az új országházat s a királyi palota építkezését.

Az iskola igazgató-bizottsága 11, tanári kara 7 tagból állott, a kik közül *Faludi Miksa* igaz-gató, *Pék János*, *Schmidt Rajmund* és *Vértess* József fejtettek ki nagyobb irodalmi működést. Az érettségi vizsgára bocsajtott 24 tanuló közül 3 jelesen, 3 jól, 9 egszerűen felelt meg, 8 tanuló javító vizsgálatra utasítottat. A segítő-egyesület iskolai könyvekkel és füzetekkel 49, győgsze-
rekkel 2, ruházattal 1 tanulólt látott el. Az ifjusági könyvtár 37 művel 104 kötetben szaporodott. A tanári könyvtár gyarapodásáról nincs összegező statisztika. Az önképzőkör 15 gyűlést tartott s egy nyilvános ünnepélyt márc. 15-én. Hogy hány tagja volt a körnek: azt az Értesítő nem mondja meg. A gyorsírókör tagjai szintén szorgalmasan dolgoztak, s közülük 2 a Szegeden tartott orsz. gyorsírási versenyen elismerő okmányt nyert. A tagok számáról nem szól a jelentés. A nők szá-mára berendezett kereskedelmi szaktanfolyamot 15 növendék végezte; közülük 6 jeles, 9 jó er-edménnyel tette le a képesítő vizsgálatot.

Az intézetbe beiratkozott 108 tanuló (1 ki-zárattott). Legtöbb volt a zsidó vallású 47, róm. kath. 45, ev. ref. 8, ág. ev. 3. Jeles előmeneteli volt 7, jó 12, elégséges 56, bukott 28 tanuló. A kereskedő tanonciskola tanári kara 6 tagból állott; az iskola 3 osztályát 62 tanuló látogatta, kiknek vallásáról tanulmányi előhaladásáról összegező statisztikát nem találtunk az Értesítőben.

Az egész évi jelentésben az a legföltűnőbb, a mi nincs benne. Nem találtunk ugyanis egy szót, egy betűt arról, vajjon tett-e valamit és ha tett, mennyit tett az intézet a vallás-erkölcös ne-velés érdekében? Hogy hittant tanultak a növendékek, azt látjuk az érdemsorozatból, de hogy

ezenkívül történt-e még valami a tanári kar részéről a vallás-erkölcsi érzület erősítésére és állandósítására: arról hallgat az Értesítő. Pedig ha csakugyan egyenrangú a kereskedelmi iskola a gimnáziummal és reáliskolával, a minthogy a miniszteri leirat folytán valóban az, akkor a keresk. iskolának is egyik fő kötelessége kell hogy legyen paedagogiájában a vallás-erkölcsi momentumok hathatós érvényesítése, a mi nélkül egészséges középiskolai nevelést nem képzelhetünk.

Mi tehát bibának tartjuk, hogy erről az Értesítőben szó nem esik; még nagyobb hibának tartanók azonban, ha — a mit nem hiszünk — ebben a tekintetben semmisen vagy csak édeskevés történt volna.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

H. A. Jásd. A tudósítást köszönjük, most már azonban — későn jutván a szerkesztőségbe — idejét multá. Kérjük a tudósításokat mindig a szerkesztőség címére küldeni. Üdv!

Anyakönyvi statisztika

1902. évi július hó 12-től július hó 19-ig.

I. Születés.

Született: 16 fiú, 9 leány. Ezekből törvényes fiú: 15, leány 8; törvénytelen fiú: 1, leány: 1; halva született: 0 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 25.

II. Halálozás.

Elhalt: 7 fi, 5 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiú: 4, leány: 0; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 5 éven feletti fi: 3, nő: 5. — Összesen: 12.

E szerint a születés a halálozást 13-mal mulja felül.

Elhaltak: Béres Ferenc, r. kath., 10 hónapos, bélhurut, Rác-u. 47. sz. — Rascha Paulina, r. kath., pósta- és távirada-kezelőnő, 65 éves, hajadon, bélátufodás, Szt.-György kórház. — Fehér József, róm. kath., 4 hónapos, bélhurut, Felsőkirálysor 50. sz. — Sulmann János, róm. kath., nyugalmazott törvénytészi kiadó, 61 éves, Babolcsay Mária

férje, szivszélhűdés, Széchenyi-utca 35. szám. — Özvegy Hladik Antalné szül. Sluzni Anna, róm. kath. háztulajdonos, 70 éves, bélcsvarodás, Rác-utca 2. szám. — Simon János, ev. ref., 4 hónapos, tüdőlob, Felsőkirálysor 14. szám. — Kozma Jánosné szül. Vapl Terézia, róm. kath., 63 éves, szivszélhűdés, Tobak-u. 8. sz. — Molnár János, ev. ref., községi kézbesítő, 51 éves, nőtlen, megfúlás hörgőrcs folytán, Szt.-György kórház. — Ofner Adám, izr., nagykereskedő, 75 éves, Treuer Lizi férje, kimerülés aggkór folytán, Szt.-György kórház. — Pincker Anna, róm. kath., magánzó, 82 éves, hajadon, aggkór, Távirada-utca 19. szám. — Szemeti Sándor, ev. ref., 10 hónapos, aggkór, Tolnai-utca 24. szám.

III. Házasságkötés.

A fentjelzett idő alatt házasságra lépett: 1 pár.

IV. Kihirdetés.

Urhegyi Antal, csizmadia-segéd, Szeferjvár és Vaszari Etelka, Taszár. Kolonits János, földm. napszámos és Kotsis Mária Szeferjvár.

Palack-bor.

A Gróf Batthyány-féle Lajos-telepi pincészetben palackborok kaphatók. Fehér vagy vörös egy liter bor ára 50 fillér, félliter 25 fillér (palack nélkül számítva.)

Templomfestő,
Szobafestő,
Cimfestő,
Mázoló.

Aranyozó.

KÁLÓCZY GYULA

Basa-u. 4. sz. (Számmer-nyomdával szemben)

Megrendelések
legutányosabban
fogadtatnak el.

Pontos kiszolgálás.

Az elismert legjobb és legkitünőbb

Aczél ekék 1, 2, 3 és 4 barázdásnak

Rét, moha, tagozott és diagonal Boronák

Gyűrűs és sima acél-lemez, földi hengerek

Agricola-vetőgépek,

Arató-gépek

fűnek, herének,

Szénagyűjtők és arató gereblyék, szénafordítók,

Szabad. aszaló készülék gyümölcs és főzeléknek.

Bor- és gyümölcscsajtok,

Gyümölcs- és szőlőzúzó és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlőfecskendő

„SYPHONIA“

Tormáncs és vértetű pusztításra,

Szállítható takarékos tüzhelyek,

valamint minden más fajta gazdasági gépeket legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

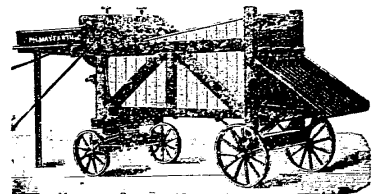
cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és vashamorművek

Alap. 1872. BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. 750 munkás.

Kitüntetve több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és viszont elárúsítók kerestetnek.

Cséplőgépek

szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal kézi-, járgány- és gőzhajtásra.

Járgányok

1-6 vonóállat befogására.

Legújabb gabona-tisztító rosták,

* * TRIEUREK és KUKORICA MORZSOLÓK * *

Szeceksavagók, darálók, repavagók

Széna- és szalmaprések

Első székesfehérvári aranyozó- és templomdiszító műterem

és saját készítményű

TÜKÖR-, KÉP- ÉS KÉPKERET-RAKTÁR.

Alapított 1865-ben.

Jelenlegi tulajdonos: **Hj. Schaumann József**, aranyozó- és templomdiszító, ki bármiféle új és régi aranyozást, templomdiszítést és minden e szakmába vágó munkát és szent szobrokat tartós és jó kivitelben, jótállás mellett készít.

Raktár és iroda:

SZENT IMRE-UTCA,
(Barátok épülete.)

SZÉKESFEJÉRVÁR,

ISKOLA-UTCA,
(6. szám.)

Hirdetmény.

Az Osztrák-magyar banknak helyben újonnan felállított fiókintézete 1902. évi július hó 21-én fog a Szarka-utca 2. sz. ház első emeletén levő helyiségekben megnyitni. Az irodai órák egyelőre reggeli 8 órától délutáni 2 óráig állapítottak meg.

A fiókintézet üzletköre kiterjed:

a) bankképes váltók, értékpapírok és szelvények leszámítására,

b) váltók, értékpapírok és szelvények bizományi beszedésére,

c) váltóelfogadványok bizományi beszerzésére (az elfogadott első váltó átvétele stb.),

d) a giro-forgalomra,

e) bankutalványok kiállítására a két főintézetre és valamennyi bankfiók-intézetre,

f) kölcsönképes értékpapírokra való kölcsönzésre,

g) egy évnél nem régebben lejárt szelvények kifizetésére,

h) mindennemű értékpapírokhoz tartozó szelvényivek bizományi beszerzésére, a mennyiben a szelvényivek átvétele valamely bankintézet helyén eszközölhető,

i) az elővételi jog bizományi gyakorlására és értékpapírokra teljesítendő befizetésekre, valamint konvertálandó kötvények kicserélésének eszközzésére,

k) értékpapírok és érmék bizományi vételére és eladására,

l) külföldi helyekre szóló checkek és utalványok bizományi beszerzésére,

m) letétek átvételére a bécsi vagy budapesti főintézethez való beküldés céljából,

n) aranyrudak, valamint aranyföveny és aranypor, továbbá külföldi és kereskedelmi arany-érmék beváltására meghatározott áron,

o) bankjegyeknek és a koronaérték érméinek beváltására.

Az Osztrák-magyar bankkal való üzleti közlekedésre megállapított kimerítő határozmányok a fiókintézet által kívánatra díjmentesen szolgáltatnak ki

Székesfejérvár, 1902. július 16-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK
Székesfejérvári fiókintézet.

TÖGL és SZLANYINKA

Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Ajánljuk dúsan felszerelt raktárunkat a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből, ugyszintén elegáns és divatos szabásu öltönyök elkészítését a lehető legmérsékeltbb árak mellett.

Tisztelettel

TÖGL és SZLANYINKA.

WEINER és GRÜNBAUM Budapest, Váci-utca 2.

Egy éves önkéntesek

részére a legolcsóbban készíti az egyenruha felszerelést.

Egy éves önkéntesek

részére készíti a legegánsabb egyenruhákat.

Egy éves önkéntesek

részére küld díjtalanul árjegyzéket.

Egy éves önkéntesek

részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul küld.

Egy éves önkéntesek

részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást.

Egy éves önkéntesek

részére ujabban kiadott „Egyenruházati Közlemények” című könyvét díjtalanul küldi.

WEINER és GRÜNBAUM Budapest, Váci-utca 2.

HIRDETÉSEK

a FEJÉRMEGYEI NAPLÓ részére

jutányos árcn felvételnek

a kiadóhivatalban Szt.-István-tér 1. szám.

SZALAY GYULA

* * * műorgona építő intézete * * *

ALAPITTATOTT 1879.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT,

ALAPITTATOTT 1879.

* * LÖVÖLDE-UTCA. * *

Elfogad megrendelést a legújabb rendszerű templom- és hangversenyorgonák elkészítésére hat évi jótálás mellett. Raktáron tart kisebb és közép nagyságu új és átalakított templomorgonákat. Zongorák, pianinok és harmoniumokat. Orgonák évi kezelését és gondozását mérsékelt áron eszközözi az ország bármely részében.

Költségvetést ingyen és bérmentve küld.

Másolat.

A sárbogárdi róm. kath. plebánia-hivataltól.

BIZONYÍTVANY.

Alulírott ezennel bizonyítom, hogy Szalay Gyula székesfehérvári műorgona-építő úr a sárbogárdi róm. kath. plebánia-templom számára 1902. április 27-én egy góth-stylbe épült 10 szolós és 5 mellékváltozattal bíró orgonát épített.

Az orgona kúp-rendszere épült, külső alakja a góth-stylnek megfelel, hangja hatalmas, mert a 10 változatban 7 változat 8 és 16 lábas, a változatok szólama karakteristikus, a legfinomabb pianissimótól a legegyszerűbb ujj nyomással játék közben a menydörgésszerű crescendoig fokozható és viszont a legcsendesebb pianissimoig mérsékelt. A munka kiállítása szolid, szakértők véleménye szerint túlságosan munkás és tartósságra van számítva; hírneves külföldi cégek ezer forinttal többet kérnek egy ilyen kivitelű és ennyi változattal bíró Orgonáért; miért is a fentnevezett orgonaépítő úrnak megelégedésemet egy részt a magam, mint hitközségem részéről nyilvánítani, másrészt pedig őt, mint már szakmájában teljesen otthonos magyar műiparost mindenkinek teljes lelkiismerettel ajánlom.

Kelt Sárbogárdon, 1902. június 19-én.

Fodor Ferenc,
plebános.